

विषय : इतिहास व राज्यशास्त्र.

वेळ : २ तास

पूर्व परीक्षा : १

मार्क : ४०

इयत्ता : १० वी

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण दर्शवितात.

३. १ व ५ प्रश्न इतिहास व ६ ते ९ प्रश्न राज्यशास्त्रावरील आहेत.

प्र. १. (अ) कंसात दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा :

३

१. .... हे औद्योगिक क्रांतीचे माहेरघर मानले जाते. (जर्मनी, फ्रान्स, इंग्लंड, ऑस्ट्रीया)

२. जर्मनी, ऑस्ट्रीया व ..... यांच्यात १८८२ मध्ये त्रिराष्ट्र मैत्री करार झाला.

(सर्बिया, इटली, फ्रान्स, पोलंड)

३. मेन्शेविक गटातील ..... याने हंगामी सरकार स्थापन केले. (लेनीन, पुष्कीन, केरेन्स्की, ट्रॉट्स्की)

(ब) 'अ' गटातील घटकांशी 'ब' गटातील घटकांबरोबर योग्य जाड्या लावा :

३

'अ' गट

१. बेनीटो मुसोलिनी

२. अँडॉल्फ हिटलर

३. केमाल पाशा

'ब' गट

(अ) फॅसिस्ट पक्ष

(ब) सोशल डेमोक्रेटिक पक्ष

(क) नाझी पक्ष

(ड) अतातुर्क

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत उत्तरे लिहा :

४

१. साम्राज्यवादी वर्चस्वाची चार उदाहरणे सांगा.

२. बाल्कन प्रदेशाचे महत्व स्पष्ट करा.

३. आझाद हिंद सेनेविषयी माहिती लिहा.

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन विधानांची प्रत्येकी २५ ते ३० शब्दांत कारणे लिहा :

४

१. मेईजी क्रांतीमुळे जपानमध्ये आधुनिकीकरण घडले.

२. जागतिकीकरणामुळे बदल घडत आहेत.

३. आंतरराष्ट्रीय तंट्याबाबत राष्ट्रसंघाला तडजोड करता आली नाही.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी ४० ते ५० शब्दांत उत्तरे लिहा :

६

१. निर्वसाहतीकरणाच्या युगाविषयी माहिती लिहा.

२. कृत्रिम उपग्रहाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

३. नाटो आणि सीटो कराराविषयी माहिती लिहा.

प्र. ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची प्रत्येकी ६० ते ८० शब्दांत उत्तरे लिहा :

८

१. साम्राज्यवादाचे इष्ट परिणाम स्पष्ट करा.

२. रशियन राज्यक्रांतीची कारणे विषद करा.

३. संयुक्त राष्ट्र संघटनेची स्थापना आणि उद्दिष्ट याविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

प्र. ६. कंसात दिलेला पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा :

३

१. .... असेल तर राजकीय समानता निरर्थक ठरते.

(सामाजिक विषमता, शिक्षणाचा अभाव, राजकीय स्पर्धा, विरोधकांचे कमी प्रमाण)

२. लोकशाहीत सर्व नागरिकांना मतदानाचा ..... अधिकार असतो.

(विशेष, समान, मर्यादित, सक्तीचा)

३. .... प्राप्त करणे आणि ती टिकवणे हे राजकीय पक्षांचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे.

(प्रसिद्धी, सत्ता, लोकमत, माहिती)

प्र. ७. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा :

३

१. आर्थिक विषमता म्हणजे काय?

२. प्रत्यक्ष लोकशाही म्हणजे काय?

३. युती सरकार म्हणजे काय?

४. जमातवाद म्हणजे काय?

५. 'बहुजन' या संकल्पनेत कोणाचा समावेश होतो?

प्र. ८. खालीलपैकी कोणतीही दोन विधाने चूक की बरोबर, ते सकारण स्पष्ट करा :

४

१. भारतात १८ वर्षावरील कोणतीही व्यक्ती मतदानाचा हक्क बजावू शकते.

२. लोकशाहीत परमताबद्दल आदर हा आवश्यक घटक आहे.

३. जाती व्यवस्था ही एक उतरंड आहे.

प्र. ९. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे २५ ते ३० शब्दांत उत्तरे लिहा :

२

१. शासन व्यवहारांचे स्वरूप गुंतागुंतीचे असते, असे का म्हणतात ते स्पष्ट करा.

२. राजकीय पक्षांची कार्ये लिहा.

